

SANATATAK

Sanat ve hayat hakkında çok şey

(<http://www.sanataak.com>)

İNCİ EVİNER'LE "AKLIN ŞANTİYESİ" ÜZERİNE

[ÇAĞLA GİLLİS \(HTTP://WWW.SANATATAK.COM/AUTHOR/CAGLA-GİLLİS\)](http://www.sanataak.com/author/cagla-gillis) x OCAK 7, 2014

[MODERN & ÇAĞDAŞ \(HTTP://WWW.SANATATAK.COM/CATEGORY/MODERN-CAGDAS\)](http://www.sanataak.com/category/modern-cagdas)

[0 YORUM \(HTTP://WWW.SANATATAK.COM/VIEW/NCI-EVİNERLE-AKLİN-SANTİYESİ-ÜZERİNE#RESPOND\)](http://www.sanataak.com/view/nci-evinerle-aklin-santiyesi-uzerine#respond) 0

Çağla Gillis, "Modern Çöküşün Bakımı" adlı videosuyla Galeri Nev'in konuğu olan İnci Eviner'in çalışmasına ilişkin izlenimlerini aktarıyor...

İnci Eviner'in 6 Aralık'ta başlayan "Modern Çöküşün Bakımı" adlı sergisini, mutlaka birçoğunuz görmüş ya da işitmişsinizdir. *Karmaşa, boşluk, çelişki, makineleşme, özgürlük, demokrasi* ve *çatışma* gibi birçok kavramı içinde barındıran modernizm, videonun asıl konusu. Günümüzde modernliğin eleştirisi üzerine bir sürü kitap, film ve oyun üretilirken; Eviner bu kavrama yeni bir soluk getirmiş: *Aklın Şantiyesi*.

Sergisinin kapanış gününde, bu video çalışmasının yaratım aşamasını anlatan Eviner, bu işe, yaptığı çizim ve desenlerle başladığını ve bunun sanatsal bir eylem değil de zihninin içindeki bir çeşit *workshop* olduğunu söylüyor. Videoyu görmeyenleriniz için hemen Eviner’in zihninin o kapılarını açayım. 19 Mayıs törenlerindeki modern kadın bedeninin içine sıkıştırılmış kadının sergilenişi, erekte olmuş genç bir kadın, düşen bir “Duran adam”, saçma bir çaba içinde hastayı (modern yıkım) iyileştirmeye çalışan hemşireler, disko topuyla ileri geri giden bir kadın, koşuşturan, uçan, yüzen, sürekli yerinde sayan, kaygan zeminde tutunmaya çalışan insanlar...

Bunların hepsini modern kent yaşamında görmek tabii ki mümkün; ama videoda öyle güzel bir araya gelmişler ki o gerilimi, insan ve vatandaş olmanın ayrımını çok net görüyorsunuz. Tabii bir de modern mimarinin insan zihnini şekillendirme arzusuna tanık oluyorsunuz. O yüzden Eviner, videodaki mekânı “Aklın Şantiyesi” olarak tanımlıyor.

Mantiğin sahnesindeki o kayganlığı ve tekinsizliği yansıtan video, başta kadın olmak üzere, kültürel ve politik perspektifler üzerinden çağımızın en büyük sorunu olan kimlik sorununu ele alıyor. Bunu da her türlü temsilden kaçarak, doğrudan doğruya kimlik üzerinden değil de bedenin, özellikle kadın bedeninin geçirdiği travmaları ve sürekli giyip çıkarmak zorunda kaldığı benlikleri göstererek yapıyor.

Hayal kurmanın kıymetini; daha doğrusu hayal kurmanın hak ettiği bir şey olduğunu çok sonradan anladığını söyleyen Eviner, “Kadın doğulmaz kadın olunur”u ihmal ettiğini açıklıyor. Sanırım, sanatçı bu ihmali, Harem ya da şimdiki çalışmasında olduğu gibi birçok etkilere maruz kalan kadın bedenini ortaya çıkararak telafi etmeye çalışıyor.

Eviner, marş, rüzgâr ve kasırga sesleri eşliğinde gösterilen ve ilk bakışta anlam veremeyeceğiniz videodaki saçma hareketlerin, gündelik takılmalardan yola çıkarak kurguladığını söylüyor. Sanatçının, bu gündelik ve tekinsiz takılmalardan kastı da kaygan zeminde bir şeyleri arayan, bu arayışta beyhude bir çaba harcayan ve bütün bu parçaları birleştirmeye çalışan insanlar. Bu, boş yere harcanan çabayı, elindeki kovayla zıplayıp duran hemşirenin bitmek bilmeyen pat pat sesinde ve elinde bayrakla öne geriye giden genç kadın gibi birçok figürde görmek mümkün. Tam bu noktada Eviner, ideolojinin işleyiş biçiminde, kültürel algılarımızın değil de bedenimizin ne algıladığıyla ilgileniyor.

Sanatçının, sırf bunlarla kaldığı söylenemez tabii. Eviner, mimari tasarımı kendi çizim diline dönüştürerek bunu üç boyutlu modelleme teknolojisine aktarıyor. Sonunda da yepyeni, cillop gibi yeni bir yaşam alanı kuruyor. Eviner’in, Andy Warhol, Bruegel, Rembrant gibi sanatçılardan aldığı referansları da görmek mümkün. Video, Eviner’in bu seneki bienal çerçevesinde Rum İlköğretim Okulu’nda gösterilen “Ortak Eylem Aygıtı”nı da hatırlatmıyor değil.

Bence videonun en iyi tarafıysa başı ve sonu olmaması. Böyle bir hiyerarşi olmadığı için de hikâyeye istediğiniz yerden başlayabiliyor ve her bakışınızda yeni bir şeyi keşfedebiliyorsunuz.

Aslında her gün evin yolunu tutarken yeni bir çatıyı, pencere önündeki yeni bir çiçeği, yeni bir kaldırım taşını, yeni bir ağacı keşfetme arzusu ve her bakışınızda gerçekten yeni şeyler bulabileceğiniz bir sokağa çok benzer bir video bu. Birkaç dakikalık olsa da aynı videoda yeniden yüzlerce şey görebilirsiniz.

Ben yine yeni bir şey bulma çabasıdayken “Dünyaya atılmışlığım ve anlatmak istediğim bir derdim var” diyor Eviner ve beni kalbimden vuruyor. Hâlâ o dertlerini anlatamayanlara inat, bütün bu sebep ve repertuarları da ortaya atarak, iç içe geçmiş atölyelerle, bilinçaltının akışına izin vererek, aynı anda hem zihin hem de duygularını devreye sokarak ve bunları bir mesafe içinde kurgulayarak, derdini “Modern Çöküşün Bakımı”yla anlatıyor.

23/12/2016

İnci Eviner'le "Aklın Şantiyesi" Üzerine - SANATATAK

Edebi kitapları kıskançlık ve hasetle okuduğunu belirten Eviner, konuşmasının sonunda sanat çevrelerini sevindirecek büyük de bir haber verdi. Desen, fotoğraf ve video çalışmalarıyla kendisini tanıdığımız sanatçı bu kez roman yazacakmış! Bütün büyük çalışmalarını çok mütevazı bir şekilde anlatmayı başaran Eviner –şu an ne yazacağını kendi de bilmese de– çok iyi bir işe imza atacağına eminim!

[İNCİ EVİNER \(HTTP://WWW.SANATATAK.COM/VIEW/TAG/NCİ-EVİNER\)](http://www.sanatatak.com/view/tag/inci-eviner)